

010
CP79

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО ВУЗУ**

Тези доповідей та повідомлень
науково-практичної міжвузівської конференції

Частина 1

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ
СТУДЕНТІВ ПЕДВУЗУ**

КРИВИЙ РІГ 1992

КОМП'ЮТЕРНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ОЗНАКА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Інформатизація життя суспільства та зв'язане з нею широке поширення засобів обчислювальної техніки помітно впливають на зміст сучасної освіти.

Технічна революція, що розгортається на наших очах, веде до "витіснення" людини із області промислового виробництва за рахунок автоматизації та роботизації цієї діяльності, по-новому ставить питання про духовну та професійну самостійність майбутніх учителів, змушує переглянути наші уявлення про зміст загальної освіти, а також використання комп'ютерної грамотності в професійній підготовці вчителів.

Якщо ще зовсім недавно основна частина праці, яка реалізується в суспільстві, носила репродуктивний характер, то сьогодні частка творчої праці швидко зростає. Працівнику завтрашнього дня необхідні пошуковий стиль мислення, вміння створювати і опановувати нове, самостійно здобувати необхідні для цього знання. Все це перед'являє якісно нові вимоги до загальної та професійної освіти, змістом якої повинні, на наш погляд, стати не конкретні знання, вміння і навички, а розвиток здібностей людини до розширення і вдосконалення цих знань, вмінь і навичок. А це значить, що зростають вимоги до якісної професійної підготовки завтрашніх вчителів, яка просто неможлива без оволодіння найсучаснішими засобами обчислювальної техніки – комп'ютерами. Найбільш очевидним проявом інформатизації є становлення навчальних дисциплін, спрямованих на загальноосвітню і професійну підготовку майбутніх вчителів, які освоюють її з допомогою комп'ютерної освіти – інформатики. Сучасна інформатика, яка знаходиться в стадії становлення, – фундаментальна наукова та навчальна дисципліна, яка поряд з іншими дисциплінами забезпечує формування універсальних інтелектуальних і творчих здібностей.

Зараз надається особливе значення єдиній неперервній систе-

мі підготовки в області інформатики, яка включає в себе загально-освітню основу і побудоване на ній професійне навчання. Прийнято виділяти три рівня прилучення людини до світу обчислювальної техніки: комп'ютерна обізнаність; комп'ютерна грамотність; готовність до використання комп'ютерів у професійній діяльності.

Для професійної підготовки вчителя важливі всі три рівні, але зараз найгостріша проблема для всіх навчальних закладів – освоєння комп'ютерної грамотності майбутніми вчителями на належному рівні. При цьому треба мати на увазі, що технологія навчання є ланцюгом між теорією і її практичною реалізацією. Вона є проєкцією теорії навчання на професійну діяльність вчителя. Комп'ютер – незмінний помічник вчителя. Він допомагає йому керувати навчальним процесом, наприклад видає результати виконання учнями контрольних завдань з урахуванням допущених помилок, дає рекомендації щодо доцільності використання конкретних навчальних дій до того чи іншого учня; моделює найрізноманітніші ситуації, виступає як довідковий та програмуючий засіб, засіб накопичення задач і завдань майже з усіх навчальних предметів, тобто є ефективним помічником у навчальній діяльності будь-якого вчителя-предметника.

При вирішенні проблеми дійсного використання комп'ютера в навчальному процесі виникає питання про доцільність його застосування в тих чи інших навчальних предметах, а значить, і в підготовці вчителів тієї чи іншої спеціальності. Ще зовсім недавно вважалось, що сфера використання комп'ютера обмежується математикою, програмуванням, фізикою, хімією, а в гуманітарній сфері він може використовуватись лише як засіб навчальної діяльності, наприклад як електронний банк даних, а в самому навчанні – переважно як засіб наочності. Такого роду думка виправдовувала себе лише на початковому етапі комп'ютеризації навчання.

В міру того, як накопичується досвід розробки навчальних програм область використання комп'ютера значно розширилась. І хоча зараз навчальні комп'ютерні програми, призначені для вивчення предметів фізико-математичного і природничого циклу, займають провідне місце, більшість спеціалістів вважають, що комп'ютер дозволяє на якісно новому рівні вивчати і гуманітарні навчальні дисципліни. Але для реалізації в практиці переваг використання комп'ютера як засобу навчання необхідні перш за все: відповідна матеріально-технічна база і оволодіння кожним вчителем основами комп'ютерної грамотності. Ці дві вимоги взаємозв'язані

є одним із факторів професійної підготовки вчителя, який повинен забезпечити сучасний рівень навчання.

Н.І.Філіпенко /Криворізький
педінститут/

КУЛЬТУРА РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ ЯК ПОКАЗНИК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Першочергове завдання освіти в сучасних умовах – якісне оновлення всієї системи навчання і виховання як головного джерела примноження інтелектуального потенціалу суспільства. Те, що віками повторювали видатні педагоги-гуманісти, що колись було мрією, стало простою життєвою необхідністю: через гуманізацію і демократизацію до нової якості освіти, до підвищення ефективності педагогічної і учнівської праці. Ми повинні дати студентам /і учням/ нові стимули навчання – ті, що лежать у самому навчанні.

Серед основних навчальних умінь і навичок, якими необхідно озброїти студентів для успішної самостійної роботи, значна роль відводиться знанням, умінням і навичкам культури роботи з навчальною і науково-педагогічною літературою. Саме культура роботи з педагогічною літературою виступає нині одним з важливих показників професіоналізму молодого вчителя.

Вже з перших днів перебування студентів у вузі слід виховувати у них читацькі інтереси. Так, при вивченні курсу "Наукові основи пізнавальної діяльності студентів" ставимо за мету сформулювати у майбутнього педагога уміння та навички професійно орієнтованого читання, включивши такі теми: що таке професійно орієнтоване читання; місце і роль різних видів професійно орієнтованого читання в пізнавальній і науково-дослідній роботі, записи при реалізації того чи іншого виду професійно орієнтованого читання.

При удосконаленні методики практичних занять виходимо з того, що не навчаючи культури роботи з педагогічною літературою, не розвиваючи техніки читання, умінь правильно і грамотно оформляти свої записи, користуватися педагогічною літературою при розв'язуванні практичних задач, не можна підготувати вчителя, який уміє і бажає цілеспрямовано підтримувати свій професійний рівень.

Наша програма практичних занять охоплювала такі теми: довідковий апарат бібліотеки і робота з ним; методика роботи з